

Visiedocument 'Odensehuis Hoeksche Waard'

"Het Odensehuis geeft mensen met dementie een plek en een stem"

"Een veilige plek voor mensen met dementie, hun familie - en vriendenkring waar niets moet, maar veel kan"

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Doel	2
3.	Visie	2
4.	Doelgroep	3
4.1	Aantal mensen met dementie in de regio HW	3
5.	Organisatie	4
5.1	Participanten	4
5.2	Zeggenschap van participanten, rol van de burger en mantelzorgers	4
5.3	PR	4
6.	Locatie	4
7.	Financiering	4

1. Inleiding

In 2013 heeft een aantal inwoners uit de Hoeksche Waard onder de inspirerende leiding van de heer Bouma uit Mijnsheerenland het initiatief genomen om een Odensehuis in de Hoeksche Waard op te gaan zetten.

Burgerparticipatie en versterking van de eigen kracht van mensen zijn belangrijke speerpunten binnen de Wmo. Het Odensehuis past goed binnen deze nieuwe aanpak. Een inloophuis als laagdrempelige, verlengde huiskamer die de kwaliteit van leven versterkt en voorziet in de vraag naar dienstverlening tussen niet pluis fase en (zware) professionele hulpverlening.

Er zijn door de - inmiddels opgerichte - Stichting Odensehuis Hoeksche Waard verkennende gesprekken gevoerd met de gemeenten, een groot aantal zorg- en vrijwilligersorganisaties en HW Wonen. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat het initiatief van harte wordt ondersteund. Allen willen op een constructieve manier een bijdrage leveren op het gebied van huisvesting, personeel, vrijwilligers en doorverwijzing. Het streven is om medio 2014 de eerste participanten van het Odensehuis in de Hoeksche Waard te kunnen ontvangen.

Er is in juli 2013 vanuit het bestuur en 'het veld' een werkgroep geformeerd die het voorliggende visiedocument heeft geschreven. Het concept is na bespreking in die werkgroep op 21 januari 2014 door het bestuur vastgesteld.

Belangrijk voor de voortgang van het project is om op basis van het vastgestelde visiedocument een plan van aanpak (wie doet wat en wanneer) te schrijven.

2. Doel

Het Hoeksche waardse inloophuis heeft drie hoofddoelen: een bijdrage leveren aan de maatschappelijke emancipatie van dementie, ondersteuning bieden aan betrokkenen vanuit een niet-medische benadering en relevante informatie bieden aan betrokkenen.

Het Odensehuis is een voorliggende voorziening, een plek waar (jonge) mensen met geheugenklachten en (beginnende) dementie en hun mantelzorgers, de zogeheten participanten, met hun vragen en behoeften terecht kunnen.

Er is een goede mix van participanten, mantelzorgers, vrijwilligers en buurtgenoten die het concept dragen. Dit sluit aan bij het principe van 'zo gewoon mogelijk'. Het Odensehuis is een verlengstuk van thuis en maakt deel uit van de buurt. Daar horen familie, buurtgenoten en ook vrijwilligers bij.

Zelforganisatie is een leidend principe. Uitgangspunten en visie (autonomie, zelfregie, participatie) blijven overeind en zijn niet aan slijtage onderhevig ten gunste van bijvoorbeeld efficiencymaatregelen.

Het Odensehuis blijft buiten de bestaande zorgstructuur en werkt niet met dossiers of indicaties, maar kijkt op een andere manier naar mensen: naar kwaliteiten en mogelijkheden die zij hebben.

Elkaar ondersteunen, samen activiteiten organiseren, plezier hebben met elkaar. Dit zijn enkele aspecten die centraal staan in het Odensehuis. Het is een ontmoetingsplek, een inloophuis waar niets moet, veel kan en bovenal erkenning is voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Kernbegrippen in het Odensehuis zijn vrijheid, openheid en flexibiliteit. Deze brengen met zich mee dat iedere participant op de een of andere manier een plek vindt van zijn of haar gading.

Het Odensehuis is geheel ingesteld op het helpen realiseren van wat de participant wenst. Het aanbod van het huis ontstaat dan ook uit de vragen van de participanten. Het startpunt is de behoefte van de bezoekers zelf.

Het gevolg is dat de participanten van het centrum zich veel vrijer voelen dan in de buitenwereld. In een ongedwongen sfeer kunnen zij van alles doen, zonder daar verantwoording over te hoeven afleggen of bang te moeten zijn dat wat niet meer lukt, opvalt of wordt afgekeurd. Dat geeft veel bezoekers een gevoel van nut en zinvolheid; zij kunnen zich op deze manier blijven ontplooiën.

3. Visie

In het Odensehuis komen mensen met geheugenklachten en (beginnende) dementie op een moment dat zij zelf kiezen.

Het is zeer belangrijk dat de mensen die de diagnose dementie hebben gekregen, de mogelijkheid hebben, om een leven te leiden waarbij ze zich gelijkwaardig en geaccepteerd voelen in de samenleving en waaraan zij een zinvolle bijdrage kunnen blijven leveren.

Het Odensehuis gaat uit van de eigen regie en kracht van de participanten. Een indicatiestelling of diagnose dementie is niet nodig om het Odensehuis te bezoeken. Kernbegrippen zijn: autonomie, zelforganisatie, empowerment, eigen kracht, een eigen stem en emancipatie.

Voor sommigen is sport en lichaamsbeweging belangrijk. Voor anderen is dat het deelnemen aan creatieve activiteiten, lezingen bijwonen en zich nog kunnen ontwikkelen. Voor weer anderen kan het zijn, dat zij deel willen nemen aan het publiek debat.

Participanten maken niet alleen gebruik van de adviezen en activiteiten van het huis; zo mogelijk zijn zij actief betrokken bij het geheel. Eigen initiatief en ideeën worden altijd beloond: de coördinator en het bestuur zijn gespist op wat de participanten zelf willen en kunnen inbrengen, en als het even kan wordt een idee tot werkelijkheid gebracht.

Heeft een bezoeker een wens om een bepaalde gespreksgroep te beginnen of een bepaalde persoon uit te nodigen voor een lezing, dan worden medestanders gegroepeerd en belangstellenden uitgenodigd. Iedereen kan meedoen aan recreatieve activiteiten of kan als vrijwilliger de organisatie ervan versterken.

De mate van actieve betrokkenheid bij het Odensehuis verschilt van gebruiker tot gebruiker. Er is de mogelijkheid om gespreksgroepen bij te wonen, men kan ook regelmatig participeren in activiteiten, men kan een bepaalde taak die hoort bij het runnen van het Odensehuis op zich nemen – op deze manier lukt het om vaak open te zijn met een uitgebreid aanbod – men kan activiteiten organiseren; iedereen is participant, van passief tot actief.

Tijdens enkele groepsactiviteiten kunnen er op verzoek, ook besloten groepen ontstaan, om de privacy van de participanten te waarborgen. Zo wordt een veilige omgeving geboden.

“Je bepaalt zelf wat je wel en niet onderneemt. Die eigen regie spreekt me erg aan.”, uitspraak van een bezoeker aan het Odensehuis in Groningen.

“Wij alleen kunnen vertellen hoe het is, om in een lichaam te leven van iemand die dementie heeft”, uitspraak van bezoeker in Odense Denemarken.

4. Doelgroep

- Zelfstandig wonende (jonge) mensen met geheugenklachten en (beginnende) dementie, vanaf moment niet-pluis-fase, diagnose, behandeling/zorg tot en met eventuele opname in een voorziening
- Mantelzorgers
- Buurtbewoners

Het Odensehuis is geschikt voor mensen zonder ernstige gedragsproblemen en wegloopneigingen en ook in principe voor mensen die geen hulp nodig hebben bij de lichamelijke verzorging.

4.1 Aantal mensen met dementie in de regio HW prognose 2010-2030

De prognose van het aantal mensen met dementie in Nederland in 2030 is circa 385.000. Met een verwacht aantal van 500.000 in 2050 zal een samenhangend traject voor de mens met dementie, gericht op het voldoen aan de (zorg)behoefte van de cliënt daarom steeds belangrijker worden. Tevens blijkt uit onderzoek van het NIVEL dat 78% van de mantelzorgers van mensen met dementie overbelast zijn of dreigen te raken.

Tabel 1: prognose aantal mensen met dementie in de Hoeksche Waard 2010-2030 (bron; Alzheimer Nederland)

	2010	2020	2030	Gem. stijging
Binnenmaas	396	531	774	95%
Cromstrijen	181	242	367	100%
Korendijk	140	184	263	87%
Oud-Beijerland	323	402	588	82%
Strijen	125	165	257	100%
Totaal	1165	1524	2249	93%

Op grond van bovenstaande prognose wordt geconcludeerd dat het aantal mensen in de Hoeksche Waard met dementie in de periode 2010 – 2030 een gemiddelde stijging kent van 93%.

Deze stijging ligt ver boven de landelijke gemiddelde stijging van 63% en bevestigt de noodzaak voor een structurele aanpak van de zorg aan mensen met dementie en hun mantelzorg in deze regio.

5. Organisatie

5.1 Betrokken partijen

Vanuit de vraag in het Odensehuis kan in overleg een beroep worden gedaan op betrokken partijen zoals gemeenten, vrijwilligers-, zorg- en welzijnsorganisaties om diensten en/of docenten - misschien zelfs als vrijwilliger - te leveren.

De coördinator kan mogelijk ook 'in natura' worden geleverd door één van de betrokken partijen, waarbij de inhoudelijke aansturing gebeurt vanuit het Odensehuis, onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Deze coördinator is aanwezig op de openingsdagen van het Odensehuis.

5.2 Zeggenschap van participanten, rol van de burger en mantelzorgers

Iedere participant levert naar vermogen een eigen bijdrage. Dat geldt voor de mensen met dementie, de mantelzorger, vrijwilliger en de buurtbewoner. Participanten worden gestimuleerd om zelf klussen op te pakken. Sommige participanten zijn bijvoorbeeld actief in de voorlichting: wat betekent het om dementie te hebben, waar loop je tegenaan als je partner verandert? Buurtbewoners voelen zich uitgenodigd om iets te doen: zij kennen het ritme van de dag en komen op een tijdstip dat hen past. Zo kan iemand binnenlopen rond koffietijd om een krantje te lezen.

Het is belangrijk om buurtbewoners, indien geschikt en gewenst, te begeleiden naar participanten (vrijwilligers).

3. PR

Veel publiciteit en een goed contact met verwijzers (zoals bijvoorbeeld huisartsen, casemanagers, ouderenadviseurs, Wmo adviseurs, spv'ers, Vrijwilligers centrale, Alzheimercafé) zijn nodig om het Odensehuis bij de beoogde doelgroep bekend te maken. De ketenzorg Dementie Hoeksche Waard* kan hierin een rol vervullen.

** Dit is een samenwerkingsverband van verschillende zorgaanbieders, vrijwilligers - en welzijnsorganisaties uit de Hoeksche Waard. De keten richt zich in eerste instantie op de begeleiding van thuiswonende cliënten met de diagnose dementie en hun mantelzorgers. Met als doel het thuis wonen zo lang mogelijk op een verantwoorde manier mogelijk te houden en/of te maken.*

6. Locatie

Wezenlijk voor het Odensehuis is dat het om een 'eigen' onderkomen moet gaan. Een plaats waar de participanten zich zodanig thuis voelen, de ruimte zich zodanig eigen maken, dat daarmee zoveel veiligheid ontstaat dat men met elkaar wil optrekken, elkaars lief en leed wil delen en er plaats blijft voor het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden.

Het moet gaan om een Odensehuis Hoeksche Waard en niet om een activiteit in een wijkcentrum.

7. Financiering

Het Odensehuis zal worden gefinancierd vanuit (gemeentelijke) subsidie(s), zorgverzekeraars, bijdragen van donateurs, fondsen en sponsors. Het behouden van een (grotendeels) onafhankelijke positie is belangrijk om alle ruimte te geven aan de eigen kracht van de participanten.